ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.10.2025
COM(2025) 579 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

δυνάμει του άρθρου 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του κώδικα

{SWD(2025) 281 final}

Πίνακας περιεχομένων

1. Εισαγωγή 2
2. Περιεχόμενο της έκθεσης 3
3. Αρμοδιότητες για τα ηλεκτρονικά συστήματα του ΕΤΚ 4
4. Γενική επισκόπηση της προόδου όσον αφορά τα ηλεκτρονικά συστήματα του ΕΤΚ 5
4.1 ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΡΓΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ 2024 5
4.2 ΈΡΓΑ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΑΝ ΤΟ 2024 5
4.3 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠ ΤΟΥ ΕΤΚ 14
4.4 ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ 16
4.5 ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ 19
5. Συνοπτική έκθεση διαχείρισης και συμπεράσματα 19

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση είναι η **ετήσια έκθεση προόδου του 2024 σχετικά με την ψηφιακή υλοποίηση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα**[1] **(στο εξής: ΕΤΚ)** και αποτελεί την έκτη έκθεση προόδου που συνέταξε η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 278α του ΕΤΚ σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων[2]. Καλύπτει την **κατάσταση προόδου που σημειώθηκε το 2024** και περιλαμβάνει μια άποψη της **αναμενόμενης προόδου στο μέλλον**.

Ο ΕΤΚ άρχισε να ισχύει την 1η Μαΐου 2016 και, κατόπιν της τροποποίησής του το 2019[3], ορίζει ως καταληκτικές ημερομηνίες το 2020, το 2022 και το 2025 για τη σταδιακή ολοκλήρωση των έργων ψηφιακής μετάβασης και υλοποίησης. Τα υπάρχοντα ηλεκτρονικά συστήματα και τα συστήματα σε έντυπη μορφή μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται για τη διεκπεραίωση των τελωνειακών διατυπώσεων (τα λεγόμενα «μεταβατικά μέτρα») μέχρι να τεθούν σε λειτουργία τα νέα ή αναβαθμισμένα ηλεκτρονικά συστήματα που προβλέπονται βάσει του ΕΤΚ. Στο πλαίσιο αυτό, το πρόγραμμα εργασίας του ΕΤΚ[4] (στο εξής: ΠΕ του ΕΤΚ) και ο εκτελεστικός κανονισμός σχετικά με τις τεχνικές ρυθμίσεις των ηλεκτρονικών συστημάτων[5] (στο εξής: IRTA) πρέπει να ερμηνεύονται σε συνδυασμό με τον ΕΤΚ και τις κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις του.

Το ΠΕ του ΕΤΚ είναι το νομικό μέσο που χρησιμοποιείται για την καθοδήγηση της σταδιακής και σύνθετης τρισδιάστατης διαδικασίας μετάβασης προς ένα πλήρως ψηφιακό τελωνειακό περιβάλλον, το οποίο λαμβάνει υπόψη τις αλληλεξαρτήσεις μεταξύ των συστημάτων και την κατάσταση όσον αφορά την ανάπτυξη στην πράξη. Είναι το μέσο που χρησιμοποιείται για την καθοδήγηση των ενδιαφερόμενων μερών που συμμετέχουν στα έργα (κράτη μέλη, Επιτροπή, οικονομικοί φορείς) προς την κοινή και εφικτή υλοποίηση των έργων έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, που είναι η οριστική ημερομηνία λήξης της ψηφιακής μετάβασης.

Η παρούσα έκθεση βασίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ, το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 15 Δεκεμβρίου 2023, ως βάση αναφοράς για την υποβολή εκθέσεων προόδου. Οι πτυχές που αφορούν τη διακυβέρνηση του προγράμματος και του έργου καθορίζονται στο πολυετές στρατηγικό σχέδιο για τα τελωνεία (στο εξής: MASP-C).

Παράλληλα με την υλοποίηση του ΕΤΚ που βρίσκεται σε εξέλιξη, στις 17 Μαΐου 2023 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για τη συνολική μεταρρύθμιση της τελωνειακής ένωσης, συμπεριλαμβανομένου ενός νέου ΕΤΚ, που σηματοδοτεί τον μετασχηματισμό του τελωνειακού πλαισίου της ΕΕ σε σημαντικό βαθμό[6]. Η πρόταση αυτή εξετάζεται επί του παρόντος από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 269 της 10.10.2013, σ. 1).

[2] Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο:
2019: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX%3A52019SC0434·
2020: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0339·
2021: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52021SC0382·
2022: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52023SC0029·
2023: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=COM:2024:395:FIN.

[3] Κανονισμός (ΕΕ) 2019/632 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 για την παράταση της μεταβατικής χρήσης μέσων άλλων από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων που προβλέπονται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (ΕΕ L 111 της 25.4.2019, σ. 54).

[4] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/2879 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2023, για την εκπόνηση του προγράμματος εργασιών σχετικά με την ανάπτυξη και εγκατάσταση των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (ΕΕ L, 2023/2879, 22.12.2023, σ. 1), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302879.

[5] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/512 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2025, σχετικά με τις τεχνικές ρυθμίσεις για την ανάπτυξη, τη συντήρηση και τη χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών συστημάτων με σκοπό την ανταλλαγή και την αποθήκευση πληροφοριών δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2025/512, 20.3.2025, σ. 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/512/oj/ell).

[6] Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα και της Τελωνειακής Αρχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 [COM(2023) 258 final].

Η εν λόγω μεταρρύθμιση διαρθρώνεται γύρω από τρεις βασικούς πυλώνες:

1) τη δημιουργία Τελωνειακής Αρχής της ΕΕ, η οποία θα αναπτύξει και θα εποπτεύει τον τελωνειακό κόμβο δεδομένων της ΕΕ: αυτή θα είναι η κινητήρια δύναμη του νέου συστήματος που θα αντικαταστήσει την τρέχουσα αποκεντρωμένη αρχιτεκτονική ΤΠ, η οποία βασίζεται σε τελωνειακές διασαφήσεις με ένα κεντρικό, βασιζόμενο σε δεδομένα περιβάλλον·

2) μια νέα εταιρική σχέση με τους εμπορικούς φορείς, η οποία θα βασίζεται σε διαφανείς διαδικασίες που θα καθιστούν δυνατή τη λειτουργία συμμορφούμενων εμπορικών ροών χωρίς επίσημη αλληλεπίδραση με τα τελωνεία και θα μειώσει τον σχετικό διοικητικό φόρτο·

3) ένα εξατομικευμένο τελωνειακό καθεστώς ηλεκτρονικού εμπορίου, μέσω του οποίου οι διαδικτυακές πλατφόρμες θα καταστούν βασικοί παράγοντες που θα διασφαλίζουν ότι τα εμπορεύματα που πωλούνται διαδικτυακά απευθείας στους καταναλωτές στην ΕΕ συμμορφώνονται με όλες τις τελωνειακές υποχρεώσεις.

Η έγκαιρη ολοκλήρωση των ηλεκτρονικών συστημάτων του ΕΤΚ αποτελεί υψηλή προτεραιότητα για την υλοποίηση των οφελών που θεσπίζονται για τους συναλλασσομένους στον ΕΤΚ. Αυτό είναι κρίσιμης σημασίας για τη στήριξη και την τροφοδότηση της τελωνειακής μεταρρύθμισης και της ανάπτυξης του μελλοντικού τελωνειακού κόμβου δεδομένων της ΕΕ· διαφορετικά, οι σημαντικές απλουστεύσεις που προβλέπονται με την τελωνειακή μεταρρύθμιση δεν θα βασίζονται σε ισχυρό θεμέλιο.

2. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Τα έργα που περιλαμβάνονται στο ΠΕ του ΕΤΚ χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες συστημάτων με βάση τους ορισμούς που προβλέπονται στον IRTA[7]:

i) **κεντρικά διευρωπαϊκά συστήματα** τα οποία θα αναπτυχθούν ή θα αναβαθμιστούν από την Επιτροπή (για τα οποία συχνά απαιτούνται επίσης εργασίες ανάπτυξης ή αναβάθμισης των εθνικών συστημάτων από τα κράτη μέλη)·

ii) **αποκεντρωμένα διευρωπαϊκά συστήματα** τα οποία πρέπει μεν να αναπτυχθούν ή να αναβαθμιστούν από την Επιτροπή, αλλά διαθέτουν σημαντική εθνική συνιστώσα η οποία πρέπει να υλοποιηθεί από τα κράτη μέλη·

iii) **εθνικά συστήματα** τα οποία πρέπει να αναπτυχθούν ή να αναβαθμιστούν αποκλειστικά από τα κράτη μέλη.

Στην παρούσα έκθεση επεξηγούνται αρχικά η μέθοδος που ακολουθήθηκε για την εκπόνησή της και οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (τμήμα 2) και στη συνέχεια περιγράφονται συνοπτικά οι αρμοδιότητες για τα ηλεκτρονικά συστήματα του ΕΤΚ (τμήμα 3). Επιπλέον, παρουσιάζεται συνολική επισκόπηση των διαφόρων έργων και της προόδου που έχουν σημειώσει, ενώ επισημαίνονται παράλληλα πιθανές καθυστερήσεις, όπου αυτές εντοπίζονται, καθώς και προβλεπόμενα μέτρα μετριασμού (τμήμα 4). Η γενική αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του ΠΕ του ΕΤΚ συνοψίζεται στα συμπεράσματα της παρούσας έκθεσης (τμήμα 5).

Η παρούσα έκθεση **συνοδεύεται από έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής**[8], το οποίο εκδίδεται μαζί με την παρούσα έκθεση και περιέχει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τον προγραμματισμό και την πρόοδο των διαφόρων έργων βάσει των εκθέσεων των κρατών μελών. Οι σχετικές εργασίες υποστηρίχθηκαν από εξωτερικό ανάδοχο.

---

[7] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/512 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2025, σχετικά με τις τεχνικές ρυθμίσεις για την ανάπτυξη, τη συντήρηση και τη χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών συστημάτων με σκοπό την ανταλλαγή και την αποθήκευση πληροφοριών δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2025/512, 20.3.2025, σ. 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/512/oj/ell).

[8] Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του κώδικα [SWD(2024) XX final].

Η έκθεση και το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής καταρτίστηκαν με βάση τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν από τις ακόλουθες **πηγές**:

1) εθνικά σχέδια έργων που υποχρεούνται να υποβάλλουν τα κράτη μέλη δύο φορές ετησίως (Ιανουάριο και Ιούνιο).

Οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν για κάθε έργο περιλαμβάνουν συγκεκριμένες ημερομηνίες, την κατάσταση και την πρόοδο για καθένα από τα ορόσημα που καθορίζονται στο ΠΕ του ΕΤΚ·

2) έρευνα που διανέμεται στα κράτη μέλη.

Οι σχετικές πληροφορίες περιλάμβαναν την εκτίμηση κινδύνου, τις καθυστερήσεις και τους λόγους για τις εν λόγω καθυστερήσεις, καθώς και τα μέτρα μετριασμού που προγραμματίστηκαν και/ή ελήφθησαν σε σχέση με τα έργα. Επιπλέον, στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης προσέγγισης που υιοθετήθηκε το 2023, τα κράτη μέλη παρείχαν επίσης πληροφορίες σχετικά με τα διδάγματα που αντλήθηκαν κατά την ανάπτυξη των έργων και σχετικά με τις πιθανές πρόσθετες ανάγκες στήριξης·

3) διμερείς συσκέψεις υψηλού επιπέδου με τις διευθύνσεις τελωνειακών συστημάτων ΤΠ των κρατών μελών.

Κατά τη διάρκεια των διμερών συσκέψεων, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να κατανοήσουν πλήρως και με ακρίβεια την κατάσταση κάθε έργου του ΕΤΚ χωριστά, συμπεριλαμβανομένων των προβλημάτων που αντιμετώπισαν, ενώ διαμορφώνονται επίσης ιδέες για τη βελτίωση προβληματικών καταστάσεων·

4) αποτελέσματα των διευρωπαϊκών προγραμμάτων συντονισμού και παρακολούθησης.

Η παρούσα έκθεση περιέχει επίσης ανάλυση βάσει λεπτομερέστερων πληροφοριών, οι οποίες διαβιβάστηκαν από τους διαχειριστές έργων στη Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης (ΓΔ TAXUD) της Επιτροπής και υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των προγραμμάτων συντονισμού που εφαρμόζονται από το 2020 για τα διευρωπαϊκά συστήματα.

3. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ

Ανάλογα με την αρχιτεκτονική του συστήματος που έχει συμφωνηθεί από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή για καθένα από τα συστήματα (κεντρικά, αποκεντρωμένα ή εθνικά), ορίζεται **κατανομή των ρόλων** όσον αφορά τις **αρμοδιότητες** για την ανάπτυξη, την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη συντήρηση. Αυτό καθορίζεται στον IRTA, στον οποίον περιγράφονται οι συνιστώσες από τις οποίες αποτελούνται τα εν λόγω συστήματα και ποια είναι η φύση τους —εθνικές (που αναπτύσσονται σε εθνικό επίπεδο) ή κοινές (που αναπτύσσονται σε επίπεδο ΕΕ). Όσον αφορά την αρχιτεκτονική, τα κεντρικά συστήματα και τα αποκεντρωμένα συστήματα έχουν διευρωπαϊκό χαρακτήρα και περιέχουν εξ ορισμού κοινές συνιστώσες, ενίοτε σε συνδυασμό με εθνικές συνιστώσες, ενώ τα εθνικά συστήματα αποτελούνται μόνο από εθνικές συνιστώσες.

Σύμφωνα με το άρθρο 103 του IRTA, η ανάπτυξη, δοκιμή, εγκατάσταση και διαχείριση των **κοινών συνιστωσών** πραγματοποιείται από την Επιτροπή και οι κοινές συνιστώσες είναι δυνατό να υποβάλλονται σε δοκιμές από τα κράτη μέλη. Η ανάπτυξη, δοκιμή, εγκατάσταση και διαχείριση των **εθνικών συνιστωσών** πραγματοποιείται από τα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη διαλειτουργικότητα των εθνικών συνιστωσών με τις κοινές συνιστώσες. Η Επιτροπή σχεδιάζει και συντηρεί τις κοινές προδιαγραφές για τα αποκεντρωμένα συστήματα σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη αναπτύσσουν, διαχειρίζονται και συντηρούν διεπαφές για να παρέχουν λειτουργικότητες στα αποκεντρωμένα συστήματα που είναι αναγκαίες για την ανταλλαγή πληροφοριών με οικονομικούς φορείς και άλλα πρόσωπα μέσω εθνικών συνιστωσών και διεπαφών, και με άλλα κράτη μέλη μέσω κοινών συνιστωσών.

4. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ

Το ΠΕ του ΕΤΚ περιλαμβάνει δεκαεπτά έργα που οδηγούν στην εγκατάσταση των απαιτούμενων ηλεκτρονικών συστημάτων, μεταξύ των οποίων δεκατέσσερα **διευρωπαϊκά έργα**, για τα οποία αρμόδια είναι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη (για τη δημιουργία κεντρικών και αποκεντρωμένων συστημάτων), και τρία **εθνικά έργα**, τα οποία εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών (για τη δημιουργία εθνικών συστημάτων).

4.1 ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΡΓΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ 2024

Η Επιτροπή αναφέρει την επιτυχή εγκατάσταση των ακόλουθων **εννέα νέων συστημάτων ή αναβαθμίσεων**:

- ΕΤΚ – Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων – *REX/ΣΕΕ* (νέο): εγκαταστάθηκε το 2017·
- ΕΤΚ – Σύστημα Τελωνειακών Αποφάσεων – *CDS/ΣΤΑ* (νέο): εγκαταστάθηκε το 2017·
- ΕΤΚ – Άμεση πρόσβαση των συναλλασσομένων στα ευρωπαϊκά συστήματα πληροφοριών – *UUM&DS/ΟΔΧ&ΨΥ* (Ομοιόμορφη διαχείριση χρηστών και ψηφιακή υπογραφή) (νέο): εγκαταστάθηκε το 2017·
- ΕΤΚ – Σύστημα Καταχώρισης και Ταυτοποίησης Οικονομικών Φορέων 2 – *EORI/ΣΚΤΟΦ 2* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2018·
- ΕΤΚ – Επιτήρηση 3 – *SURV3* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2018·
- ΕΤΚ – Δεσμευτικές Δασμολογικές Πληροφορίες – *ΒΤΙ/ΔΔΠ* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2019·
- ΕΤΚ – Εγκεκριμένοι Οικονομικοί Φορείς – *ΑΕΟ/ΕΟΦ* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2019·
- ΕΤΚ – Φύλλα Πληροφοριών για Ειδικά Καθεστώτα – *INF/ΠΕΚ* (νέο): εγκαταστάθηκε το 2020·
- ΕΤΚ – Σύστημα Ελέγχου Εισαγωγών 2 – Έκδοση 1 & 2 – *ICS2/ΣΕΕ2 – Έκδοση 1 & 2* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2021 και το 2023, αντίστοιχα.

4.2 ΈΡΓΑ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΑΝ ΤΟ 2024

Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι η ανάδειξη των επιτευγμάτων και των προκλήσεων που προέκυψαν το 2024 κατά την υλοποίηση των υπό εξέλιξη έργων από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη.

Στο τμήμα 4.2.1 παρέχεται επισκόπηση των **έξι διευρωπαϊκών έργων** που προγραμματίζεται να εγκατασταθούν μεταξύ 2024 και 2025. Τα χρονικά περιθώρια εγκατάστασης πέντε εξ αυτών των έργων έληγαν το 2024, όπως ορίζεται στο νομικό πλαίσιο του ΠΕ του ΕΤΚ.

Στο τμήμα 4.2.2 περιγράφεται η υλοποίηση των **τριών εθνικών έργων**, συγκεκριμένα της *γνωστοποίησης άφιξης / γνωστοποίησης προσκόμισης / προσωρινής εναπόθεσης* (τα λεγόμενα εθνικά συστήματα εισόδου), των *εθνικών συστημάτων εισαγωγών* και των *ειδικών καθεστώτων*. Τα έργα αυτά είχαν προγραμματιστεί αρχικά να τεθούν σε λειτουργία έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, όπως ορίζεται στον ΕΤΚ. Ωστόσο, λόγω της αδυναμίας τήρησης της προθεσμίας αυτής και όπως επισημάνθηκε προηγουμένως στις ετήσιες εκθέσεις προόδου σχετικά με τον ΕΤΚ, αρκετά κράτη μέλη ζήτησαν παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 του ΕΤΚ. Ως εκ τούτου, την 1η Φεβρουαρίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε εκτελεστικές αποφάσεις για τη χορήγηση παρεκκλίσεων σε ορισμένα κράτη μέλη, παρατείνοντας την προθεσμία έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 για τα εθνικά συστήματα εισαγωγών και τον τομέα εισαγωγών των ειδικών καθεστώτων, καθώς και για τα εθνικά συστήματα εισόδου για τις

αεροπορικές μεταφορές, ενώ επισημάνθηκε περαιτέρω ευθυγράμμιση με τις διάφορες εκδόσεις του ΣΕΕ2 για άλλους τρόπους μεταφοράς.

4.2.1 Διευρωπαϊκά έργα

Τα διευρωπαϊκά έργα ακολουθούν συγκεκριμένη δομή, η οποία μπορεί να συνεπάγεται τον συνδυασμό κεντρικών και εθνικών στοιχείων, καθώς και πολλαπλές φάσεις ή συνιστώσες. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 278 παράγραφος 3 του ΕΤΚ, τα εν λόγω έργα πρέπει να ολοκληρωθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 το αργότερο. Συνοπτική περιγραφή και η πρόοδος κάθε έργου παρουσιάζονται κατωτέρω:

1) **ΕΤΚ – Διαχείριση Εγγυήσεων** – GUM/ΔΕ (νέο): αποσκοπεί στη διασφάλιση της αποτελεσματικής και αποδοτικής διαχείρισης διαφόρων ειδών εγγυήσεων σε ολόκληρη την ΕΕ, εστιάζοντας στη βελτίωση της ταχύτητας διεκπεραίωσης, της ιχνηλασιμότητας και της παρακολούθησης των εγγυήσεων μεταξύ των τελωνείων.

   Πρόοδος: Η *ΔΕ – Συνιστώσα 1*, μέσω της οποίας πραγματοποιείται σε κεντρικό επίπεδο η διαχείριση εγγυήσεων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε πολλά κράτη μέλη, **τέθηκε σε λειτουργία στις 11 Μαρτίου 2024** στο πλαίσιο του συστήματος τελωνειακών αποφάσεων. Λόγω της διασύνδεσης μεταξύ των δύο συνιστωσών, οι δραστηριότητες δοκιμών συμμόρφωσης εξακολουθούν να είναι διαθέσιμες έως ότου τα κράτη μέλη υλοποιήσουν τα συστήματά τους για τη *ΔΕ – Συνιστώσα 2*.

   Όσον αφορά την εθνική συνιστώσα, *ΔΕ – Συνιστώσα 2*, τα κράτη μέλη αναμένεται να καθιερώσουν επιχειρησιακές συνδέσεις με την κεντρική συνιστώσα από τον Μάρτιο του 2024 έως τον Ιούνιο του 2025. Μερικά κράτη μέλη ανέφεραν ότι η εγκατάσταση της εθνικής συνιστώσας τους έχει ολοκληρωθεί, αλλά τα περισσότερα κράτη μέλη ανέφεραν χαμηλό έως μέτριο επίπεδο κινδύνου όσον αφορά την έγκαιρη παράδοση του έργου έως το δεύτερο τρίμηνο του 2025.

   Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε τα τμήματα 3.6.2 και 4.1.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

2) **ΕΤΚ — Σύστημα Ελέγχου Εισαγωγών 2** — *ICS2/ΣΕΕ2* (αναβάθμιση): αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας και της προστασίας της αλυσίδας εφοδιασμού με τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων, της αρχειοθέτησης, της διαθεσιμότητας και της ανταλλαγής αναλυτικών πληροφοριών για το φορτίο.

   Πρόοδος: Το *ΣΕΕ2 – Έκδοση 3* επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής από τις αεροπορικές μεταφορές στις θαλάσσιες μεταφορές και τις μεταφορές εσωτερικής ναυσιπλοΐας, τις οδικές μεταφορές και τις σιδηροδρομικές μεταφορές. Δεδομένου ότι αφορά κεντρικό σύστημα, οι δραστηριότητες δοκιμών συμμόρφωσης για την εν λόγω έκδοση διενεργούνται αποκλειστικά από οικονομικούς φορείς.

   Συνολικά, οι οικονομικοί φορείς αρχίζουν να χρησιμοποιούν το *ΣΕΕ2 – Έκδοση 3* σε τρία βήματα: θαλάσσιοι μεταφορείς και μεταφορείς εσωτερικών πλωτών οδών έως την 4η Δεκεμβρίου 2024, θαλάσσιες μεταφορές και μεταφορές εσωτερικής ναυσιπλοΐας έως την 1η Απριλίου 2025 και οδικοί και σιδηροδρομικοί μεταφορείς έως την 1η Σεπτεμβρίου 2025. Τα περισσότερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι το έργο σημειώνει πρόοδο βάσει προγραμματισμού για τις θαλάσσιες μεταφορές και παρουσιάζει χαμηλό κίνδυνο όσον αφορά την τήρηση της προθεσμίας του ΠΕ του ΕΤΚ για τους άλλους τρόπους μεταφοράς.

   Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 4.2.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

3) **ΕΤΚ — Αποδεικτικό Ενωσιακού Καθεστώτος** — *PoUS/AEK* (νέο): αποσκοπεί στην αποθήκευση, διαχείριση και ανάκτηση όλων των στοιχείων που αποδεικνύουν ότι οι συναλλασσόμενοι διαβιβάζουν το ενωσιακό καθεστώς των εμπορευμάτων τους. Λόγω των εξαρτήσεων από το τελωνειακό δηλωτικό εμπορευμάτων βάσει του ΕΤΚ (CGM) και το

ευρωπαϊκό περιβάλλον ναυτιλιακής ενιαίας θυρίδας (στο εξής: EMSWe), το έργο θα ολοκληρωθεί σε δύο διαφορετικές φάσεις προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι και οι ασυνέπειες.

Πρόοδος: Το *AEK – Φάση 1* τέθηκε σε **λειτουργία την 1η Μαρτίου 2024**, όπως είχε προγραμματιστεί.

Όσον αφορά το *AEK – Φάση 2*, οι τεχνικές προδιαγραφές ολοκληρώθηκαν από την Επιτροπή το δεύτερο τρίμηνο του 2023 και οι δραστηριότητες δοκιμών συμμόρφωσης έχουν προγραμματιστεί να ολοκληρωθούν το τρίτο τρίμηνο του 2025.

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή βρίσκονται εντός χρονοδιαγράμματος για την έγκαιρη παράδοση του έργου εντός της νόμιμης προθεσμίας, δηλαδή έως τις 15 Αυγούστου 2025. Διαπιστώθηκε μέτριος έως υψηλός κίνδυνος για το έργο λόγω της εξάρτησης από το EMSWe.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε τα τμήματα 3.9.2 και 4.3.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

4) **ETK – Κεντρικός Τελωνισμός για Εισαγωγή** – Το νέο διευρωπαϊκό σύστημα ΚΤΕ διασφαλίζει την ψηφιοποίηση της κεντρικής διαδικασίας τελωνισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως ορίζεται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (ΕΤΚ). Επιτρέπει στους αξιόπιστους συναλλασσόμενους να υποβάλλουν τελωνειακή διασάφηση στο τελωνείο ελέγχου του κράτους μέλους εγκατάστασής τους για εμπορεύματα που προσκομίζονται σε τελωνείο οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους, ώστε να είναι δυνατή η επεξεργασία της τελωνειακής διασάφησης και η φυσική παράδοση των εμπορευμάτων με ψηφιακό, αποδοτικό, προβλέψιμο και συντονισμένο τρόπο μεταξύ τελωνείων που βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη μέλη.

Το σύστημα ΚΤΕ υλοποιείται σε δύο φάσεις:

ΚΤΕ – Φάση 1: καθιστά δυνατή την αυτοματοποιημένη επεξεργασία της συνήθους και της απλουστευμένης διασάφησης, συμπεριλαμβανομένης της τελωνειακής διασάφησης που υποβάλλεται πριν από την προσκόμιση των εμπορευμάτων, καθώς και της συμπληρωματικής διασάφησης περιοδικού ή γενικού χαρακτήρα για τη θέση των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία, τελωνειακή αποταμίευση, τελειοποίηση προς επανεξαγωγή και ειδικό προορισμό. ***ΚΤΕ – Φάση 2:*** βασίζεται στη φάση 1 με επέκταση του πεδίου εφαρμογής σε **όλα τα υπόλοιπα σενάρια ΚΤΕ**, συμπεριλαμβανομένων **πιο σύνθετων τύπων διασάφησης και ροών διεκπεραίωσης**. Αποσκοπεί στην περάτωση της ψηφιακής ολοκλήρωσης και της λειτουργικότητας του κεντρικού τελωνισμού για τις εισαγωγές σε ολόκληρη την ΕΕ.

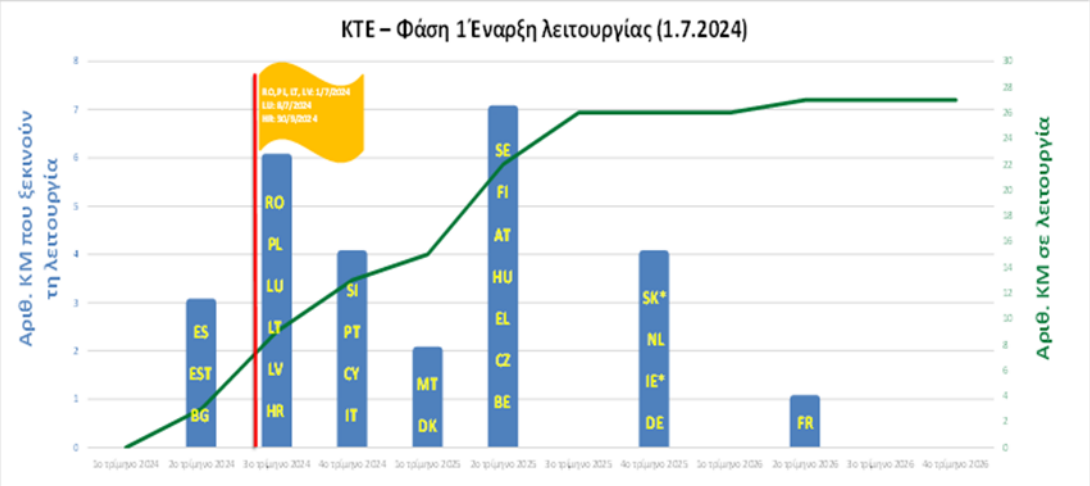
Οι δύο φάσεις είναι αλληλένδετες: **η φάση 1 αποτελεί προϋπόθεση για τη φάση 2**, και ορισμένα κράτη μέλη επέλεξαν να υλοποιήσουν και τις δύο φάσεις ταυτόχρονα προκειμένου να εξορθολογιστούν οι εθνικές προσπάθειες.

Πρόοδος: Όσον αφορά το *ΚΤΕ – Φάση 1*, η Επιτροπή σημειώνει πρόοδο σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και οι δοκιμές συμμόρφωσης με τα κράτη μέλη βρίσκονται σε εξέλιξη. Στο έργο αποδόθηκε μέτριο έως υψηλό επίπεδο κινδύνου λόγω εξαρτήσεων από την ετοιμότητα των κρατών μελών με την αναβάθμιση των *εθνικών συστημάτων εισαγωγών*, που αποτελεί προϋπόθεση για την εγκατάσταση του *ΚΤΕ*.

Το σύστημα ΚΤΕ εισήλθε στην πρώτη φάση υλοποίησής του **την 1η Ιουλίου 2024 με την ετοιμότητα των κοινών συνιστωσών και ορισμένων εθνικών συνιστωσών**. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα 1 κατωτέρω, το σύστημα ΚΤΕ – Φάση 1 είναι διαθέσιμο για χρήση από τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις σε 9 κράτη μέλη (BG, EST, ES, LU, LT, LV, PL, RO, HR) τον Σεπτέμβριο του 2024. Τα κράτη μέλη BE, CZ, DK, EL, CY, IT, MT, AT, HU, PT, FI, SE και SI προγραμματίζουν να αρχίσουν να το χρησιμοποιούν σταδιακά πριν από τις 2 Ιουνίου 2025. Τα κράτη μέλη DE, SK, NL και IE προγραμματίζουν να αρχίσουν να το

χρησιμοποιούν σταδιακά πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Η Γαλλία (FR) προγραμματίζει να αρχίσει να το χρησιμοποιεί μετά το 2025.

Κάθε γαλάζια ράβδος περιλαμβάνει τον αριθμό των κρατών μελών που έχουν εγκαταστήσει το σύστημα ΚΤΕ, ενώ η πράσινη γραμμή απεικονίζει τον συνολικό αριθμό των κρατών μελών που έχουν ξεκινήσει (αναμένεται να ξεκινήσουν) τη λειτουργία του, και η κόκκινη γραμμή αποτυπώνει το νομικό ορόσημο της 1ης Ιουλίου 2024.

Διάγραμμα 1: Έναρξη λειτουργίας του ΚΤΕ – Φάση 1 από τα κράτη μέλη

Όσον αφορά το σύστημα *ΚΤΕ – Φάση 2*, η Επιτροπή οριστικοποίησε τις τεχνικές προδιαγραφές το 2022 και κατέστησαν διαθέσιμες οι δοκιμές συμμόρφωσης.

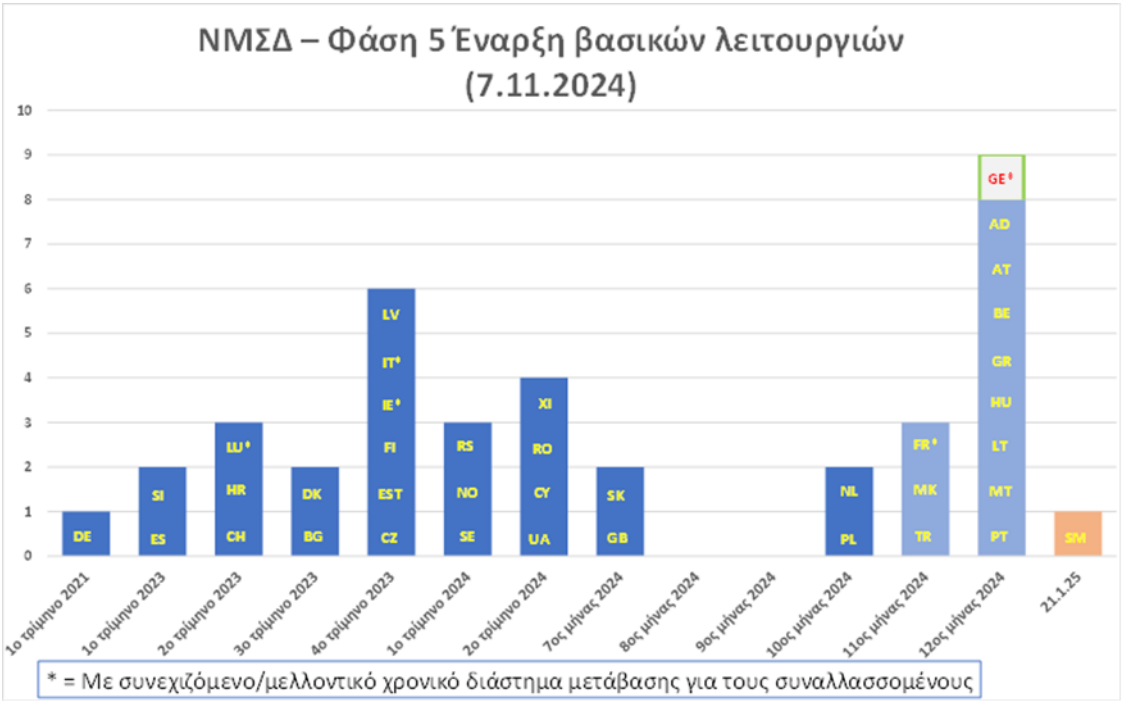
Για την παροχή συνδρομής στα κράτη μέλη και στους συναλλασσομένους κατά την εφαρμογή όλων των σεναρίων και των διαδικασιών του συστήματος *ΚΤΕ*, η Επιτροπή ανέπτυξε δέσμη τεχνικών προδιαγραφών πλήρους πεδίου εφαρμογής για το *ΚΤΕ – Φάση 2*, με την οποία ενοποιούνται οι προδιαγραφές και για τις δύο φάσεις, καθώς και έναν οδηγό.

Όσον αφορά την αξιολόγηση του επιπέδου ολοκλήρωσης του πλήρους συστήματος *ΚΤΕ*, τα περισσότερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι σημειώνεται πρόοδος ως προς τις εξελίξεις και διαβεβαίωσαν έως κάποιον βαθμό ότι θα επιτύχουν το τελικό ορόσημο εγκατάστασης της 2ας Ιουλίου 2025.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε τα τμήματα 3.5.2 και 4.4.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

5) **ΕΤΚ — Νέο Μηχανογραφημένο Σύστημα Διαμετακόμισης** — *NCTS/ΝΜΣΔ* (αναβάθμιση): αποσκοπεί στην ευθυγράμμιση του υφιστάμενου ενωσιακού και κοινού συστήματος διαμετακόμισης με τις νέες νομικές διατάξεις του ΕΤΚ όπως, μεταξύ άλλων, τις απαιτήσεις περί δεδομένων του ΕΤΚ και τις διεπαφές με άλλα συστήματα.

Πρόοδος: Σύμφωνα με το ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, το *ΝΜΣΔ – Φάση 5* μπορεί να υλοποιηθεί σε δύο βήματα: βασικές λειτουργίες έως την 1η Δεκεμβρίου 2023, με αδιάλειπτη συνέχεια των δραστηριοτήτων σε ευθυγράμμιση με τον ΕΤΚ, και μη βασικές λειτουργίες έως τις 2 Δεκεμβρίου 2024. Οι οικονομικοί φορείς ενημερώθηκαν ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν μεταβατική περίοδο έως τις 2 Δεκεμβρίου 2024 για την πλήρη υλοποίησή τους.

Διάγραμμα 2: Έναρξη λειτουργίας του ΝΜΣΔ – Φάση 5 από τα κράτη μέλη

Συνολικά, έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά το *ΝΜΣΔ – Φάση 5*. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα 2, 14 κράτη μέλη είχαν αρχίσει να χρησιμοποιούν τις βασικές λειτουργίες του έως την 1η Δεκεμβρίου 2023, ενώ άρχισαν να τις χρησιμοποιούν έντεκα επιπλέον κράτη μέλη έως τον Οκτώβριο του 2024. Όλα τα κράτη μέλη επιβεβαίωσαν εκ νέου ότι είναι εγκαίρως έτοιμα να αρχίσουν να χρησιμοποιούν τις βασικές και μη βασικές λειτουργίες του πριν από τις 2 Δεκεμβρίου 2024, με εξαίρεση λίγα κράτη μέλη που θα αρχίσουν να τις χρησιμοποιούν λίγο αργότερα, αλλά οπωσδήποτε έως τις 21 Ιανουαρίου 2025, που είναι η ημερομηνία παύσης λειτουργίας του προηγούμενου ΝΜΣΔ – Φάση 4.

Όσον αφορά το *ΝΜΣΔ – Φάση 6*, το χρονοδιάγραμμα συγχρονίστηκε με εκείνο του *ΣΕΕ2 – Έκδοση 3*[9]. Τα περισσότερα κράτη μέλη ανέφεραν χαμηλό επίπεδο κινδύνου που συνδέεται με την παράδοση του συστήματος έως την 1η Σεπτεμβρίου 2025, ενώ ορισμένα εξ αυτών σημειώνουν ήδη πρόοδο όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές. Ωστόσο, τρία κράτη μέλη (FR, PL και RO) ανέφεραν ότι προγραμματίζουν να αρχίσουν να χρησιμοποιούν το σύστημα μετά τη λήξη της προθεσμίας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε τα τμήματα 3.7.2 και 4.5.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

6) **ΕΤΚ – Αυτοματοποιημένο Σύστημα Εξαγωγών** – *ΑΣΕ* (αναβάθμιση): αποσκοπεί στην εφαρμογή των απαιτήσεων του ΕΤΚ για την εξαγωγή και την έξοδο εμπορευμάτων, καθώς και των απλουστεύσεων που προβλέπει ο ΕΤΚ για τις συναλλαγές.

Πρόοδος: Σύμφωνα με το ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, τα κράτη μέλη μπορούν να εγκαταστήσουν το *ΑΣΕ* σε τρία βήματα: βασικές λειτουργίες έως την 1η Δεκεμβρίου 2023, διεπαφή με τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης έως τη 13η Φεβρουαρίου 2024 και μη βασικές λειτουργίες έως τις 2 Δεκεμβρίου 2024.

[9] Όπως προβλέπεται στο ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, το *ΝΜΣΔ – Φάση 5* θα έχει εγκατασταθεί πλήρως έως τις 21 Φεβρουαρίου 2025. Η μεταβατική περίοδος από το *ΝΜΣΔ — Φάση 5* στο *ΝΜΣΔ — Φάση 6* προβλέπεται από την 1η Μαρτίου 2025 έως την 1η Σεπτεμβρίου 2025, δηλαδή στη διάρκεια της ίδιας περιόδου κατά την οποία το *ΣΕΕ2 — Έκδοση 2* θα μεταβεί στο *ΣΕΕ2 — Έκδοση 3*, ούτως ώστε να καταστεί εφικτός ο συγχρονισμός των δύο συστημάτων.

Τα κράτη μέλη ανέφεραν σημαντική πρόοδο. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα 3, δώδεκα κράτη μέλη είχαν αρχίσει να χρησιμοποιούν τις βασικές λειτουργίες του έως την 1η Δεκεμβρίου 2023, ενώ έως τα μέσα Οκτωβρίου 2024 είχαν αρχίσει να τις χρησιμοποιούν άλλα επτά κράτη μέλη. Όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη, εκτός των FR και GR, θα αρχίσουν να χρησιμοποιούν τουλάχιστον τις βασικές λειτουργίες και τη διεπαφή για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης πριν από τις 11 Φεβρουαρίου 2025, ενώ τα περισσότερα εξ αυτών αυτά θα αρχίσουν να τις χρησιμοποιούν πριν από το τέλος του 2024.

Όσον αφορά το εθνικό σύστημα, *ΑΣΕ – Συνιστώσα 2*, τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν εγκαταστήσει ή θα εγκαταστήσουν το σύστημα πριν από την προθεσμία της 2ας Δεκεμβρίου 2024.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.8.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

Διάγραμμα 3: Έναρξη λειτουργίας του ΑΣΕ από τα κράτη μέλη

Συνοψίζοντας την κατάσταση για τα υπόλοιπα διευρωπαϊκά έργα, η Επιτροπή εξακολουθεί να βρίσκεται σε καλό δρόμο όσον αφορά την τήρηση των νόμιμων προθεσμιών που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΤΚ και του ΠΕ του ΕΤΚ. Όσον αφορά την εγκατάσταση των εθνικών συνιστωσών των εν λόγω διευρωπαϊκών συστημάτων από τα κράτη μέλη, εντοπίστηκαν σοβαροί κίνδυνοι καθυστερήσεων, ιδίως για τα συστήματα *ΚΤΕ* και *ΑΣΕ* (βλ. τμήμα 4.3).

4.2.2 Εθνικά έργα

Τα κράτη μέλη όφειλαν να ολοκληρώσουν την αναβάθμιση των συστημάτων τους για τα **τρία εξ ολοκλήρου εθνικά έργα**[10] έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 278 παράγραφος 2 του ΕΤΚ. Ωστόσο, είκοσι δύο κράτη μέλη δεν μπόρεσαν να τηρήσουν την προθεσμία αυτή και, κατόπιν αιτήματός τους, τους χορηγήθηκε παρέκκλιση, με την οποία η προθεσμία εγκατάστασης παρατάθηκε έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023[11]. Στην έκθεση του προηγούμενου έτους επισημάνθηκαν ορισμένες

[10] Το χρονοδιάγραμμα αυτό αποκλείει τη συνιστώσα των εξαγωγών του εθνικού συστήματος ειδικών καθεστώτων, για την οποία η δραστηριότητα και ο προγραμματισμός συνδέονται με το *ΑΣΕ*.

[11] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/235 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων για τη γνωστοποίηση της άφιξης θαλασσοπλοούντος πλοίου ή αεροσκάφους (ΕΕ L 32 της 3.2.2023, σ. 220).

περαιτέρω καθυστερήσεις, κυρίως για το εθνικό σύστημα εισαγωγών και το σύστημα προσωρινής εναπόθεσης. Έως το τέλος του 2024 τα περισσότερα κράτη μέλη είχαν αναπτύξει αυτά τα διαφορετικά συστήματα εισόδου και εισαγωγών, ωστόσο πρέπει να σημειωθεί ότι ορισμένα εργάζονται σε επαναληπτικά μοντέλα και ότι ορισμένες λειτουργίες ή αναβαθμίσεις του μοντέλου δεδομένων τους θα εγκατασταθούν στο πλαίσιο μεταγενέστερης έκδοσης των συστημάτων τους. Στο πλαίσιο αυτό, η πλήρης υλοποίηση των εν λόγω έργων βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη για σημαντικό αριθμό κρατών μελών.

Η πρόοδος κάθε εθνικού έργου παρουσιάζεται κατωτέρω και απεικονίζεται στο διάγραμμα 4:

1) **ΕΤΚ – Γνωστοποίηση άφιξης, Γνωστοποίηση προσκόμισης και Προσωρινή εναπόθεση** (*ΝΑ/ΓΑ, ΡΝ/ΓΠ και ΤΣ/ΠΕ*) (αναβάθμιση): αποσκοπεί στην αυτοματοποίηση των εθνικών διαδικασιών εισόδου και στην εναρμόνιση της ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των εμπορικών επιχειρήσεων και των τελωνείων σε όλα τα κράτη μέλη.

   Πρόοδος: Σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις προόδου σχετικά με τον ΕΤΚ διαπιστώθηκε ότι η έγκαιρη παράδοση των εθνικών συστημάτων βρίσκεται σε κίνδυνο. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα 4, τα περισσότερα κράτη μέλη σκοπεύουν να ολοκληρώσουν την υλοποίηση έως το τέλος του 2024, λαμβανομένης υπόψη της σύνδεσης με το σύστημα *ΣΕΕ2 – Έκδοση 3*.

   Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.1.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

2) **ΕΤΚ – Εθνικά Συστήματα Εισαγωγών** – *NIS/ΕΣΕ* (αναβάθμιση): αποσκοπούν στην εφαρμογή όλων των απαιτήσεων σχετικά με τις διαδικασίες και τα δεδομένα που σχετίζονται με τις εισαγωγές εμπορευμάτων, όπως περιγράφονται στον ΕΤΚ.

   Πρόοδος: Αρκετά κράτη μέλη ανέφεραν κινδύνους όσον αφορά την έγκαιρη παράδοση του έργου από το 2022, με αποτέλεσμα τη χορήγηση παρεκκλίσεων. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα 4, η *αναβάθμιση των ΕΣΕ* εγκαταστάθηκε από 15 κράτη μέλη. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη έχουν εγκαταστήσει τα εν λόγω συστήματα, αλλά απαιτείται περαιτέρω επικαιροποίηση (IE, PL και SK), ενώ τέσσερα κράτη μέλη δεν προβλέπουν να επιτύχουν την υλοποίηση έως το τέλος του 2024.

   Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.2.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

3) **ΕΤΚ — Ειδικά Καθεστώτα** — *(SP/EK)* (αναβάθμιση): αποσκοπούν στην εναρμόνιση των ειδικών καθεστώτων (δηλαδή, τελωνειακή αποταμίευση, ειδικός προορισμός, προσωρινή εισαγωγή, και τελειοποίηση προς επανεξαγωγή και τελειοποίηση προς επανεισαγωγή).

   Πρόοδος: Όπως φαίνεται στο διάγραμμα 4, 18 κράτη μέλη ολοκλήρωσαν το σύστημα *ΕΚ – Συνιστώσα 2*. Τα υπόλοιπα κράτη μέλη έχουν καθυστερήσει πέραν της προθεσμίας, και μάλιστα τέσσερα εξ αυτών δεν προβλέπουν την εγκατάσταση του συστήματος έως το τέλος του 2024.

Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/234 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων για τη γνωστοποίηση προσκόμισης όσον αφορά τα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης (ΕΕ L 32 της 3.2.2023, σ. 217).

Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/236 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων για τη διασάφηση προσωρινής εναπόθεσης όσον αφορά μη ενωσιακά εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο (ΕΕ L 32 της 3.2.2023, σ. 223).

Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/237 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων που αφορούν την τελωνειακή διασάφηση για εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, όπως προβλέπεται στα άρθρα 158, 162, 163, 166, 167, 170 έως 174, 201, 240, 250, 254 και 256 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 32 της 3.2.2023, σ. 226).

Όσον αφορά το σύστημα *ΕΚ – Συνιστώσα 1*, τα περισσότερα κράτη μέλη το έχουν εγκαταστήσει ή θα το εγκαταστήσουν έως τις 2 Δεκεμβρίου 2024, παρά τις αλληλεξαρτήσεις με το *σύστημα ΑΣΕ*.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.3.2 και 3.4.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

	ΓΑ	ΓΠ	ΠΕ	ΕΣΕ	Ειδικά καθεστώτα εισαγωγών
Προθεσμία του ΠΕ του ΕΤΚ	31/12/2022 με παράταση έως τις 31/12/2023[1]			31/12/2022 με παράταση έως τις 31/12/2023[2]	
AT	1/7/2023	1/6/2023	**2/6/2025**	**1/4/2025**	**1/4/2025**
BE	30/6/2023	5/7/2023	29/11/2023	28/8/2024	28/8/2024
BG	1/3/2023	10/11/2023	10/11/2023	10/11/2023	10/11/2023
CY	30/10/2024	30/10/2024	30/10/2024	30/10/2024	30/10/2024
CZ	5/12/2023	5/12/2023	5/12/2023	**15/12/2025**	**15/12/2025**
DE	Ά.Α.	6/3/2021	6/3/2021	31/10/2022	6/3/2021
DK	6/11/2023	6/11/2023	**8/3/2025**	**8/3/2025**	**8/3/2025**
EST	1/10/2023	15/3/2021	1/7/2021	1/7/2021	1/7/2021
ES	1/3/2023	1/1/2024	1/1/2024	5/9/2023	5/9/2023
FI	31/3/2023	31/3/2021	31/12/2022	31/12/ 2022	31/12/2022
FR	30/6/2023	6/3/2024	6/3/2024	30/11/2024	30/11/2024
GR	31/12/2023	31/12/2023	**30/6/2025**	**30/6/2025**	**30/6/2025**
HR	1/7/2023	1/3/2023	17/4/2023	1/1/2023	1/1/2023
HU	2/4/2024	2/4/2024	2/4/2024	1/11/2023	1/11/2023
IE	1/7/2023	23/11/2020	23/11/2020	**20/1/2026***	23/11/2020
IT	13/12/2022	13/12/2022	13/12/2022	30/11/2022	30/11/2022
LT	1/3/2023	28/2/2023	31/10/2023	31/12/2023	31/12/2023
LU	1/3/2023	10/1/2023	10/1/2023	2/5/2023	2/5/2023
LV	24/9/2017	24/9/2017	24/9/2017	4/6/2018	4/6/2018
MT	4/11/2024	4/11/2024	4/11/2024	**31/1/2025**	**31/1/2025**
NL	30/6/2023	1/12/2023	1/12/2023	1/4/2022	1/4/2022
PL	1/7/2023	20/10/2024	20/10/2024*	20/10/2024*	28/3/2022
PT	28/10/2024	28/10/2024	28/10/2024	28/10/2024	28/10/2024
RO	1/5/2024	30/9/2024	31/12/2024	31/12/2024	31/12/2024
SE	1/3/2023	27/9/2023	1/10/2024	31/12/2023	31/12/2023
SI	1/3/2023	1/3/2023	1/3/2024	1/1/2022	1/1/2022
SK	1/3/2023	1/10/2023	**2/6/2025***	**1/7/2025***	11/6/2016

Υπόμνημα	
	Η εγκατάσταση είχε ολοκληρωθεί έως τις 31/12/2024
	Το σύστημα δεν είχε εγκατασταθεί έως τις 31/12/2024
	Δεν προβλέπονται ημερομηνίες στα εθνικά σχέδια έργων ή η εγκατάσταση είναι άνευ αντικειμένου.

Διάγραμμα 4: Προγραμματισμός εγκατάστασης εθνικών συστημάτων εισόδου/εισαγωγών

[1] Έως τις 31/12/2023 για τα κράτη μέλη στα οποία χορηγήθηκε παρέκκλιση. Επιπλέον, τα κράτη μέλη FI και GR υπέβαλαν ημερομηνίες σε τρίμηνα· επομένως, εάν το τρίμηνο εμπίπτει στην προθεσμία του ΠΕ του ΕΤΚ, θεωρείται εντός χρονοδιαγράμματος.
[2] Έως τις 31/12/2023 για τα κράτη μέλη στα οποία χορηγήθηκε παρέκκλιση ή έως την 1/7/2024, όταν εφαρμόζεται το άρθρο 2 παράγραφος 4α του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2015/2446 της Επιτροπής.
* Το εθνικό σύστημα αναβαθμίστηκε εγκαίρως, αλλά απαιτείται περαιτέρω ευθυγράμμιση με τον ΕΤΚ και το μοντέλο του τελωνειακού κόμβου δεδομένων της ΕΕ.

Συνοψίζοντας, τα κράτη μέλη βρίσκονται σε διαδικασία ολοκλήρωσης της αναβάθμισης των τριών εξ ολοκλήρου εθνικών έργων τους. Σημαντικός αριθμός κρατών μελών ανέφερε καθυστερήσεις, κυρίως όσον αφορά την προσωρινή εναπόθεση, την αναβάθμιση των ΕΣΕ και το σύστημα ΕΚ – Συνιστώσα 2, με αποτέλεσμα την παράταση της εγκατάστασής τους πέραν των προθεσμιών του 2023. Από την παράταση αυτή επηρεάζονται με τη σειρά τους και άλλοι τομείς, όπως το σύστημα ΚΤΕ, δεδομένου ότι η αναβάθμιση των ΕΣΕ αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την εγκατάσταση του ηλεκτρονικού συστήματος.

4.3 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠ ΤΟΥ ΕΤΚ

Οι εξελίξεις **της Επιτροπής σημειώνουν πρόοδο βάσει του προγραμματισμού** και δεν εντοπίστηκαν καθυστερήσεις πέραν της νόμιμης προθεσμίας, ούτε κίνδυνοι που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε καθυστέρηση της εγκατάστασης. Οι καθυστερήσεις που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη επηρεάζουν την πρόοδο του συνόλου των διευρωπαϊκών συστημάτων, όπως το *ΣΕΕ2*, ο *ΚΤΕ*, το *ΝΜΣΔ* και το *ΑΣΕ*, τα οποία έχουν με τη σειρά τους συνολικά αντίκτυπο στις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο δράσης της Επιτροπής. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη διάθεση περισσότερων επενδυτικών πόρων σε δραστηριότητες δοκιμών συμμόρφωσης, δραστηριότητες συντονισμού και υποστηρικτικές δραστηριότητες για τα διευρωπαϊκά έργα. Επιπλέον, απαιτείται επίσης περαιτέρω συνδρομή για εναλλακτικά εθνικά προγράμματα ανάπτυξης, εγκατάστασης και παρακολούθησης, καθώς και διατήρηση των κεντρικών συνιστωσών για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια των μεταβατικών περιόδων.

Τα περισσότερα **κράτη μέλη σημειώνουν σταθερή και σταδιακή πρόοδο** όσον αφορά τις εξελίξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους, παρότι **ορισμένα εξ αυτών σημειώνουν πρόοδο με βραδύτερο ρυθμό** απ' ό,τι είχε προγραμματιστεί αρχικά, ενώ κάποια δεν αξιοποίησαν με ικανοποιητικό τρόπο τις παρατάσεις που χορηγήθηκαν με το ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023. Ως εκ τούτου, σε ορισμένα εθνικά και διευρωπαϊκά έργα **αναφέρθηκαν καθυστερήσεις πέραν των νόμιμων προθεσμιών ή των προθεσμιών παρέκκλισης**.

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο στην ανάπτυξη των διευρωπαϊκών συστημάτων, αρκετά δε κράτη μέλη προσπάθησαν να εγκαταστήσουν τα συστήματά τους έως το τέλος του 2023 σύμφωνα με τις αρχικές προθεσμίες και παρεκκλίσεις που προβλέπονταν. Ωστόσο, ορισμένα εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις το 2024, αναβάλλοντας τα οικεία σχέδια εγκατάστασης προς τη λήξη του χρονικού περιθωρίου εγκατάστασης ή πέραν αυτού. Η Επιτροπή έχει ζητήσει την αυστηρή τήρηση των οικείων εθνικών σχεδίων έργων για έγκαιρη εγκατάσταση.

Τα κράτη μέλη παρουσίασαν διάφορους λόγους για να αιτιολογήσουν τις καθυστερήσεις, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι επαναλαμβανόμενοι. Σε αυτούς περιλαμβάνονται η έλλειψη οικονομικών και ανθρώπινων πόρων, οι αντικρουόμενες προτεραιότητες και οι αλληλεξαρτήσεις μεταξύ των συστημάτων. Επιπροσθέτως, τα κράτη μέλη αναφέρθηκαν στην έλλειψη ικανότητας των εθνικών υποδομών ΤΠ να ανταποκριθούν στις τεχνικές ανάγκες των έργων, σε ζητήματα ικανότητας των αναδόχων και στις εξαρτήσεις από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Επιπλέον, άλλοι παράγοντες που συμβάλλουν στις καθυστερήσεις είναι οι παρατεταμένες περίοδοι δοκιμών συμμόρφωσης, η ετοιμότητα των συναλλασσομένων, οι καθυστερούμενες ή ανεπιτυχείς προσκλήσεις υποβολής προσφορών, οι επαχθείς διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, ζητήματα διακυβέρνησης, καθώς και οι πολύπλοκες ενσωματώσεις συστημάτων.

Όσον αφορά τα εθνικά έργα εισόδου και εισαγωγών, τόσο στις προηγούμενες εκθέσεις όσο και στο τμήμα 4.2 αναφέρθηκε ότι τα κράτη μέλη υπέβαλαν επίσημα αιτήματα χορήγησης παρεκκλίσεων όσον αφορά τις καθυστερήσεις των οικείων εθνικών έργων πέραν των νόμιμων προθεσμιών, οπότε η προθεσμία παρατάθηκε έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023[12].

Από τις πληροφορίες που παρέχονται στο διάγραμμα 4 προκύπτει ότι τα ακόλουθα κράτη μέλη έχουν καθυστερήσει όσον αφορά ένα ή περισσότερα έργα: AT, CZ, DK, GR, ενώ σε ορισμένα κράτη μέλη απαιτείται περαιτέρω αναβάθμιση του συστήματός τους ώστε να επιτευχθεί πλήρης ευθυγράμμιση με τον ΕΤΚ.

Όσον αφορά τα διευρωπαϊκά έργα που περιγράφονται λεπτομερώς στο τμήμα 4.2, και όπως αναφέρεται στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, **αρκετά κράτη μέλη ενημέρωσαν την Επιτροπή σχετικά με τις ακόλουθες καθυστερήσεις**:

- Για την υλοποίηση των ***ΕΚ – Συνιστώσα 1***, τα ακόλουθα κράτη μέλη αναφέρουν προγραμματισμένη / πραγματική ημερομηνία θέσης σε λειτουργία η οποία είναι μεταγενέστερη

[12] Όσον αφορά άλλους τρόπους μεταφοράς πλην των αεροπορικών μεταφορών, οι παρεκκλίσεις για τη *γνωστοποίηση άφιξης*, τη *γνωστοποίηση προσκόμισης* και την *προσωρινή εναπόθεση* διαρκούν έως τις 29/2/2024.

της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ: AT, CY, DK, FI, FR, GR, HU, IT, LT, LU, MT, PT, RO, SE και SK. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.3 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

- Για την υλοποίηση του ***ΣΕΕ2 – Συνιστώσα 3***, τα ακόλουθα κράτη μέλη αναφέρουν προγραμματισμένη / πραγματική ημερομηνία θέσης σε λειτουργία η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ[13]: DK, FI, LU, MT και RO. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 4.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

- Για την υλοποίηση του ***ΚΤΕ – Φάση 1***, τα ακόλουθα κράτη μέλη ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ[14]: AT, CY, CZ, DK, GR, FI, HU, IE, MT, NL, PT, SE, SI και SK. Επιπλέον, τα κράτη μέλη FI, PT, και SK ζήτησαν παρέκκλιση. Για το ***ΚΤΕ – Φάση 2***, τα κράτη μέλη BE, CZ, DE, FI, GR, NL και PL ανέφεραν προγραμματισμένη / πραγματική ημερομηνία λειτουργίας η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ. Επιπλέον, τα κράτη μέλη PT και SK ζήτησαν παρέκκλιση. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε τα τμήματα 3.5 και 4.4 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

- Για την υλοποίηση του ***ΝΜΣΔ – Φάση 5***, τα κράτη μέλη AT, BE, CY, DK, ES, FI, FR, GR, HU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE και SK έχουν ορίσει προγραμματισμένη / πραγματική ημερομηνία θέσης σε λειτουργία για τις βασικές λειτουργίες η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται για το συγκεκριμένο βήμα 1 στο ΠΕ του ΕΤΚ[15]. Ωστόσο, όλα τα κράτη μέλη είχαν εγκαταστήσει το σύστημα έως τις 21 Ιανουαρίου 2025, ημερομηνία που σηματοδότησε και τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Πρόκειται για πολύ σημαντικό επίτευγμα όσον αφορά την υλοποίηση του ΠΕ του ΕΤΚ. Όσον αφορά τις μη βασικές λειτουργίες, ορισμένα κράτη μέλη παρουσιάζουν καθυστερήσεις, αλλά αυτό δεν επηρεάζει τη λειτουργία του νέου ΝΜΣΔ – Φάση 5 διότι δεν υπάρχει άμεση διασύνδεση με τα συστήματα άλλων κρατών μελών.

- Για το ***ΝΜΣΔ – Φάση 6***, τα κράτη μέλη GR, PL και RO ανέφεραν προγραμματισμένη / πραγματική ημερομηνία θέσης σε λειτουργία η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ: Το έργο αυτό πρέπει να εξεταστεί σε σχέση με το ΣΕΕ2 – Έκδοση 3. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε τα τμήματα 3.7 και 4.5 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

- Για την υλοποίηση του ***ΑΣΕ – Συνιστώσα 1***, τα ακόλουθα κράτη μέλη έχουν ορίσει προγραμματισμένη / πραγματική ημερομηνία θέσης σε λειτουργία για τις βασικές λειτουργίες η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας για το συγκεκριμένο βήμα 1 που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ[16]: AT, BE, CY, GR, HU, LU, MT, PL, PT, RO, SE, FR και SK.

---

[13] Στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, προβλέπεται η εγκατάσταση του πλήρους *ΣΕΕ2 – Έκδοση 3* από όλα τα κράτη μέλη για τις 3/6/2024. Η ανάπτυξη του συστήματος του *ΣΕΕ2 — Έκδοση 3* προγραμματίζεται να υλοποιηθεί σε τρία βήματα: το βήμα 1 αφορά τους θαλάσσιους μεταφορείς και τους μεταφορείς εσωτερικών πλωτών οδών (με χρονικό περιθώριο εγκατάστασης που αρχίζει στις 3/6/2024 και λήγει στις 4/12/2024)· το βήμα 2 αφορά τους διαμεταφορείς στις θαλάσσιες μεταφορές και τις μεταφορές εσωτερικής ναυσιπλοΐας (με χρονικό περιθώριο εγκατάστασης που αρχίζει στις 4/12/2024 και λήγει την 1/4/2025)· και το βήμα 3 αφορά τους οδικούς και σιδηροδρομικούς μεταφορείς (με χρονικό περιθώριο εγκατάστασης που αρχίζει την 1/4/2025 και λήγει την 1/9/2025).

[14] Στην αναθεώρηση του ΠΕ για το ΕΤΚ για το 2023, το χρονικό περιθώριο εγκατάστασης προβλέπεται να λήξει την 1/7/2024.

[15] Στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, το χρονικό περιθώριο εγκατάστασης των βασικών λειτουργιών του συστήματος προβλέπεται να λήξει την 1/12/2023 και των λοιπών λειτουργιών στις 2/12/2024. Έως τις 2/12/2024, όλα τα κράτη μέλη και οι συναλλασσόμενοι θα πρέπει να κάνουν χρήση του συστήματος *ΝΜΣΔ — Φάση 5*. Η λήξη της μετάβασης προβλέπεται στις 21/1/2025.

[16] Στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, το χρονικό περιθώριο εγκατάστασης των βασικών λειτουργιών του συστήματος προβλέπεται να λήξει την 1/12/2023, το χρονικό περιθώριο ανάπτυξης εναρμονισμένης διεπαφής με το σύστημα διακίνησης και ελέγχου προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (EMCS) στις 13/2/2024 και των λοιπών

Σημαντικότερη, ωστόσο, είναι η καταληκτική ημερομηνία εγκατάστασης του ΑΣΕ στις 2 Δεκεμβρίου 2024, όπως ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ με μεταβατικούς κανόνες που ισχύουν έως τις 11 Φεβρουαρίου 2025. Ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν προβλήματα που ενδέχεται να οδηγήσουν σε πολύ μικρή καθυστέρηση (PT, MT, HU και AT). Ωστόσο, δύο κράτη μέλη (FR και GR) ανέφεραν ένα πιο σημαντικό πρόβλημα δεδομένου ότι δεν μπόρεσαν να εγκαταστήσουν εγκαίρως τη συνιστώσα τους, παρά τα μέτρα που έλαβαν, και αντιμετώπιζαν σοβαρές καθυστερήσεις. Ως εκ τούτου, παρεμποδίζεται η πλήρης ανάπτυξη του νέου συστήματος ΑΣΕ και τα άλλα κράτη μέλη και οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις αναγκάζονται να παραμείνουν σε μεταβατική κατάσταση για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Δεδομένων των καθυστερήσεων στην υλοποίηση του ΑΣΕ, ζητήθηκε από την Επιτροπή να διατηρήσει τον κεντρικό μετατροπέα μηνυμάτων σε λειτουργία έως το τέλος του 2025, ώστε να διασφαλιστεί η αδιάλειπτη συνέχεια των δραστηριοτήτων και να αποφευχθούν διαταραχές στις εμπορικές ροές. Αυτό σήμαινε εκ των πραγμάτων παράταση της μεταβατικής περιόδου. Για να διασφαλιστεί η νομική κάλυψη της εν λόγω παράτασης, η Επιτροπή πρότεινε νομική τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού σχετικά με τις τεχνικές ρυθμίσεις των ηλεκτρονικών συστημάτων (IRTA) όσον αφορά τα ηλεκτρονικά συστήματα. Η εν λόγω τροποποίηση, η οποία ψηφίστηκε στις 7 Φεβρουαρίου 2025 και εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2025, επιτρέπει τη συνέχιση των μεταβατικών μέτρων για τις εξαγωγές και την έξοδο για περίοδο που παρατείνεται έως τις 14 Δεκεμβρίου 2025, ενώ η προθεσμία για τα κράτη μέλη θα παραμείνει όπως ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ.

Για το ***ΑΣΕ – Συνιστώσα 2***, τα κράτη μέλη GR, FI, MT και FR ανέφεραν προγραμματισμένη / πραγματική ημερομηνία θέσης σε λειτουργία η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.8 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

- Για την υλοποίηση της ***ΔΕ — Συνιστώσα 2***, τα ακόλουθα κράτη μέλη ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ[17]: GR, FI, DE και FR. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 4.1 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.
- Για την υλοποίηση του ***ΑΕΚ – Φάση 2***, το οποίο είναι διασυνδεδεμένο με το EMSWe, το έργο είναι εντός του χρονοδιαγράμματος από τελωνειακή άποψη, ωστόσο ενδέχεται να υπάρχουν καθυστερήσεις όσον αφορά τη διαθεσιμότητα των εθνικών ναυτιλιακών ενιαίων θυρίδων από μέρους των ναυτιλιακών αρχών των κρατών μελών.

Επί του παρόντος, η Επιτροπή αναλύει και παρακολουθεί πολύ στενά την κατάσταση όσον αφορά τα ανωτέρω έργα και λαμβάνει μέτρα για την αύξηση της στήριξης που παρέχει (βλ. τμήμα 4.4 κατωτέρω).

4.4 ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ

Τα **κράτη μέλη** περιέγραψαν τα διάφορα μέτρα μετριασμού που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση (πιθανών) καθυστερήσεων και στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις νόμιμες προθεσμίες. Στα εν λόγω μέτρα συγκαταλέγονται η βελτιστοποίηση της κατανομής των πόρων, η υιοθέτηση ευέλικτων μεθοδολογιών, η εφαρμογή ολοκληρωμένων λύσεων συστημάτων και η ενίσχυση του συντονισμού με τους αναδόχους για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και την περαιτέρω εμπέδωση της συνεργασίας. Άλλα κράτη μέλη προγραμματίζουν να βελτιώσουν τις οργανωτικές δομές, να εξορθολογίσουν τις

λειτουργιών στις 2/12/2024. Έως τις 2/12/2024 όλα τα κράτη μέλη και οι συναλλασσόμενοι θα πρέπει να κάνουν χρήση του συστήματος *ΑΣΕ*. Η λήξη της μετάβασης προβλέπεται στις 11/2/2025.

[17] Στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, η ημερομηνία εγκατάστασης της *ΔΕ – Συνιστώσα 1* προβλέπεται στις 11/3/2024 και, για τη *ΔΕ – Συνιστώσα 2*, η έναρξη του χρονικού περιθωρίου εγκατάστασης θα καθοριστεί από τα κράτη μέλη, με νωρίτερη δυνατή ημερομηνία εγκατάστασης στις 11/3/2024.

διαδικασίες και να βελτιώσουν τον προγραμματισμό για καλύτερη διαχείριση έργων και λήψη αποφάσεων. Τα μέτρα αυτά αφορούσαν τόσο εθνικά όσο και διευρωπαϊκά έργα.

Λόγω των καθυστερήσεων από την πλευρά των κρατών μελών, **η Επιτροπή αύξησε τη στήριξή της προς τα κράτη μέλη μέσω διαφόρων δράσεων.**

Πρώτον, η Επιτροπή **ενίσχυσε την εποπτεία και την παρακολούθηση του προγράμματος ΤΠ του ΕΤΚ**, αυξάνοντας τη συχνότητα των εκθέσεων προόδου και διοργανώνοντας διμερείς συσκέψεις και αποστολές σε επίπεδο διευθυντών με κάθε κράτος μέλος. Η υλοποίηση του ΠΕ του ΕΤΚ αποτελούσε συστηματικά θέμα της ημερήσιας διάταξης των συσκέψεων και των αποστολών που πραγματοποίησε ο γενικός διευθυντής και σε συνεδριάσεις ολομέλειας υψηλού επιπέδου με τους γενικούς διευθυντές των κρατών μελών, π.χ. στο πλαίσιο της ομάδας τελωνειακής πολιτικής. Τα κράτη μέλη παροτρύνθηκαν να λάβουν μέτρα μετριασμού.

Η Επιτροπή συνέχισε να χρησιμοποιεί τον πίνακα ελέγχου του πολυετούς στρατηγικού σχεδίου για τα τελωνεία (MASP-C) με βάση την αναθεώρηση του MASP-C του 2023 και το ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, με σκοπό να παρακολουθεί την πρόοδο και τα ορόσημα του έργου και να εντοπίζει καθυστερήσεις σε πρώιμο στάδιο. Ο πίνακας ελέγχου υποβάλλεται στα κράτη μέλη σε τριμηνιαία βάση στο πλαίσιο της Ομάδας Συντονισμού Ηλεκτρονικών Τελωνείων (στο εξής: ECCG), η οποία συνεδριάζει από κοινού με τους οικονομικούς φορείς.

Επιπλέον, όπως αναφέρεται στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ και του MASP-C για το 2023, η Επιτροπή θέτει συγκεκριμένα ενδιάμεσα ορόσημα για τη διασφάλιση της ομαλής εγκατάστασης των αποκεντρωμένων διευρωπαϊκών συστημάτων και την αποφυγή πρόσθετου κόστους.

Δεύτερον, η Επιτροπή **ενίσχυσε τη συνδρομή της προς τα κράτη μέλη για τα διευρωπαϊκά συστήματα** υιοθετώντας μια ευέλικτη και επαναληπτική προσέγγιση για την ανάπτυξη και την εγκατάσταση των ηλεκτρονικών συστημάτων του ΕΤΚ. Η μέθοδος αυτή, η οποία περιλαμβάνει τη δημιουργία πρωτοτύπων, την ταχεία επίλυση προβλημάτων και την ισορροπημένη κατανομή του φόρτου εργασίας τόσο για την Επιτροπή όσο και για τα κράτη μέλη, ενισχύει την ποιότητα των συστημάτων και διευκολύνει την απτή πρόοδο. Η προσέγγιση αυτή έτυχε ευνοϊκής υποδοχής από τα κράτη μέλη και τους συναλλασσομένους.

Επιπλέον, η Επιτροπή έχει θεσπίσει μηχανισμό συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών από την αρχή των έργων με σκοπό την ενίσχυση των προπαρασκευαστικών δραστηριοτήτων, την πρόληψη των δυσκολιών κατά τη λήψη αποφάσεων και τη διασφάλιση της διαφάνειας μέσω τακτικών επικαιροποιήσεων των έργων.

Η Επιτροπή συνέχισε επίσης να συντονίζει και να παρακολουθεί τα προγράμματα κάθε διευρωπαϊκού συστήματος που απαιτούν σημαντικές εργασίες από μέρους των κρατών μελών για την ανάπτυξη των εθνικών συνιστωσών.

Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν για τα συστήματα ΣΕΕ2, ΝΜΣΔ – Φάση 5 και ΑΣΕ:

- ***Για το διευρωπαϊκό σύστημα ΣΕΕ2***, η Επιτροπή εξακολούθησε να παρέχει στήριξη στα κράτη μέλη και τους οικονομικούς φορείς στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους για την ανάπτυξη του *ΣΕΕ2 – Έκδοση 3* με διάφορα μέσα. Στα μέσα αυτά περιλαμβάνονταν η διοργάνωση ειδικών διαδικτυακών σεμιναρίων, η παροχή συνδρομής μέσω συχνών ερωτήσεων και ο συντονισμός των συνεδριάσεων ολομέλειας, με σκοπό να διασφαλιστεί ότι τα σχέδια έργων ευθυγραμμίζονται με τα ορόσημα της Επιτροπής για την παράδοση ΤΠ. Τέλος, προσφέρθηκαν επικοινωνιακές εκστρατείες, διαδικτυακά σεμινάρια κατάρτισης και τεκμηρίωση η οποία είναι προσβάσιμη στη δημόσια βιβλιοθήκη του CIRCABC.
- **Για τα διευρωπαϊκά συστήματα *ΝΜΣΔ — Φάση 5* και *ΑΣΕ***, η Επιτροπή συνέχισε να στηρίζει τα κράτη μέλη με το «πρόγραμμα συντονισμού εθνικών διοικήσεων» κατά την ανάπτυξη και την εγκατάσταση των εθνικών συνιστωσών τους. Το πρόγραμμα επεκτάθηκε ώστε να συμπεριληφθούν η εποπτεία της μετάβασης των κρατών μελών και των συναλλασσομένων στα συστήματα *ΝΜΣΔ – Φάση 5* και *ΑΣΕ*, η παρακολούθηση της επιχειρησιακής συνέχειας κατά τη διάρκεια της μετάβασης και η προώθηση της στενότερης

συνεργασίας με τα κράτη μέλη. Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν ειδικό κέντρο εξυπηρέτησης, εικονικές συσκέψεις για τον μετριασμό των καθυστερήσεων ανάπτυξης από πλευράς κρατών μελών, διάδοση επικαιροποιημένων πληροφοριών στους οικονομικούς φορείς και τακτική υποβολή εκθέσεων στην ECCG και την ομάδα τελωνειακής πολιτικής (CPG). Επιπροσθέτως, από το πρώτο τρίμηνο του 2021 η Επιτροπή εκδίδει τριμηνιαίες ενοποιημένες εκθέσεις προόδου σχετικά με τη μετάβαση στα νέα συστήματα, παρέχοντας βασικούς δείκτες επιδόσεων (ΒΔΕ) για τον έγκαιρο εντοπισμό προειδοποιήσεων.

Εμπνεόμενη από τα προγράμματα παρακολούθησης και συντονισμού για τα άλλα διευρωπαϊκά έργα, η Επιτροπή αύξησε τις δραστηριότητές της για τη στενή παρακολούθηση της προόδου που σημειώνεται όσον αφορά την ανάπτυξη των εθνικών συνιστωσών από τα κράτη μέλη **για το έργο ΚΤΕ** και καθιέρωσε από το πρώτο τρίμηνο του 2024 την έκδοση τριμηνιαίας ενοποιημένης έκθεσης προόδου. Επιπλέον, η ειδική επιχειρηματική ομάδα της Επιτροπής για το σύστημα ΚΤΕ συνέχισε τις προσπάθειές της για την παροχή απαντήσεων στα ερωτήματα των κρατών μελών σχετικά με τις εισαγωγές και τις απλουστεύσεις κατά την εισαγωγή, π.χ. όσον αφορά τον κεντρικό τελωνισμό. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν τακτικές τεχνικές συνεδριάσεις σε εβδομαδιαία και δεκαπενθήμερη βάση, καθώς και συναντήσεις ανατροφοδότησης σχετικά με τις δοκιμές συμμόρφωσης.

Τρίτον, η Επιτροπή ζήτησε τη συμβολή των κρατών μελών αναφορικά με τους περιορισμούς που αντιμετωπίζουν και τη στήριξη που χρειάζονται για τον μετριασμό των κινδύνων. Τα κράτη μέλη δήλωσαν μέσω της **έρευνας** ότι οι διμερείς συσκέψεις σε επίπεδο διευθυντών και ο τεχνικός διάλογος με τη ΓΔ TAXUD ήταν ιδιαίτερα επωφελείς. Αξιολόγησαν ως χρήσιμα τα τεχνικά διαδικτυακά σεμινάρια και τις δραστηριότητες ανταλλαγής πληροφοριών που παρείχε η Επιτροπή. Ορισμένα πρότειναν την παροχή πρόσθετων επιχειρησιακών κατευθυντήριων γραμμών και προγραμμάτων κατάρτισης, την παροχή καθοδήγησης προς τους οικονομικούς φορείς, καθώς και την παροχή συνδρομής με τη μορφή υποστήριξης και εμπειρογνωσίας για τις επιχειρήσεις, προτάσεις στις οποίες έδωσε κατόπιν συνέχεια η Επιτροπή κατά τη διάρκεια του 2024.

Τέταρτον, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας και τις διμερείς συζητήσεις με τα κράτη μέλη προέκυψε ότι η έλλειψη κατάλληλης χρηματοδότησης αποτελεί συχνά την αιτία καθυστερήσεων. Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη νέα πρόσκληση χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (**TSI**) **2025** έχει ως στόχο να προωθήσει την ευαισθητοποίηση των κρατών μελών σχετικά με τη δυνατότητα που τους παρέχεται να λάβουν στήριξη για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του ΕΤΚ.

Πέμπτον, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ειδικές ανάγκες των κρατών μελών στο πλαίσιο της καθημερινής διαχείρισης του ψηφιακού προγράμματος ΕΤΚ, τρία κράτη μέλη (FR, MT και GR) συμμετείχαν σε πιλοτική εφαρμογή που έθεσε σε λειτουργία η Επιτροπή σε συνεργασία **με εταιρεία παροχής συμβουλών** στο τέλος του 2023. Τα εν λόγω κράτη μέλη ανέφεραν κατά τη διάρκεια του 2024 ότι οι πληροφορίες και οι συστάσεις που έλαβαν ήταν ιδιαίτερα χρήσιμες για την καλύτερη κατανόηση των ζητημάτων και τον τρόπο αντιμετώπισής τους και, κατ' επέκταση, για την αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων.

Τέλος, η Επιτροπή συνέχισε τη διαδικασία για τη συλλογή **διδαγμάτων** και **βέλτιστων πρακτικών** για την ανάπτυξη των ψηφιακών έργων. Για τον σκοπό αυτό, η έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2024 παρείχε τις εν λόγω πληροφορίες, και τα αποτελέσματα προστέθηκαν στο τμήμα 1.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

Καθώς πλησιάζουμε προς το τέλος του 2025, ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την τήρηση των προθεσμιών που ορίζονται στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ. Απομένει μόλις ένα έτος για την πλήρη υλοποίηση των συστημάτων ΤΠ του ΕΤΚ. **Απαιτούνται εξαιρετικές προσπάθειες και άμεση δράση** για την αποφυγή καθυστερήσεων και τη διασφάλιση της αδιάλειπτης συνέχειας των δραστηριοτήτων των διευρωπαϊκών συστημάτων. Σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, η Επιτροπή διατηρεί επίσημη επικοινωνία με τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις στην εφαρμογή των συστημάτων ΤΠ.

Μολονότι η Επιτροπή παρέχει στήριξη με πολλούς τρόπους, όπως καταδεικνύεται ανωτέρω, την ευθύνη για την ανάπτυξη και την εγκατάσταση των εθνικών συνιστωσών και συστημάτων φέρουν τα κράτη μέλη. Η κατανομή των ρόλων έχει καθοριστεί και συμφωνηθεί εξαρχής με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και θα πρέπει να τηρείται καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των έργων.

4.5 ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ

Οι μελλοντικές χώρες της διεύρυνσης της ΕΕ και άλλα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης περί κοινού καθεστώτος διαμετακόμισης θα πρέπει να λάβουν υπόψη τη μετάβαση προς τα αναβαθμισμένα ηλεκτρονικά συστήματα που προβλέπονται από τον ΕΤΚ και τις νέες προσεγγίσεις ΤΠ που θεσπίστηκαν με την πρόταση μεταρρύθμισης.

Η Επιτροπή δεν παρακολουθεί συστηματικά την πρόοδο των υποψήφιων χωρών προς τα πλήρη ηλεκτρονικά συστήματα στο πλαίσιο της υποχρέωσης υποβολής εκθέσεων δυνάμει του άρθρου 278α του ΕΤΚ. Ωστόσο, στο πλαίσιο της στρατηγικής διεύρυνσης, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών σύνδεσης με την ΕΕ, η ανάπτυξη των οικείων συστημάτων ΤΠ που υποστηρίζουν την ευθυγράμμισή τους με την τελωνειακή νομοθεσία της ΕΕ αποτελεί βασικό στοιχείο των τακτικών αξιολογήσεων που διενεργεί η ΕΕ.

Οι υποψήφιες χώρες θα πρέπει να συνδεθούν σταδιακά με τα συστήματα του ΕΤΚ ή να θέσουν σε εφαρμογή τα συστήματα του ΕΤΚ στην πορεία προς την ένταξή τους στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ. Ανάλογα με την προγραμματισμένη ημερομηνία προσχώρησης, ενδέχεται επίσης να πρέπει να εκπληρώσουν τις λειτουργίες του μελλοντικού τελωνειακού κόμβου δεδομένων της ΕΕ που προτείνονται στη δέσμη μέτρων για τη μεταρρύθμιση του τελωνειακού συστήματος.

Μελλοντικά, στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών για τη διεύρυνση με τη συμμετοχή των υποψήφιων χωρών, θα πρέπει να πραγματοποιούνται τακτικά διάφορες βασικές δραστηριότητες. Στις δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνονται η υποβολή εκθέσεων σχετικά με την ψηφιακή υλοποίηση και η συμμετοχή σε δοκιμές συμμόρφωσης με σκοπό τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας μεταξύ των εθνικών τους συστημάτων και των συστημάτων των κρατών μελών και της ΕΕ. Επιπλέον, η ΕΕ θα πρέπει να αξιολογεί τακτικά τις επιδόσεις των συστημάτων.

5. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η υλοποίηση του ΕΤΚ είναι ένα συνεργατικό έργο που χαρακτηρίζεται από την ισχυρή δέσμευση όλων των ενδιαφερόμενων μερών από τότε που εγκρίθηκε για πρώτη φορά το πρόγραμμα εργασίας του ΕΤΚ (ΠΕ του ΕΤΚ) το 2014.

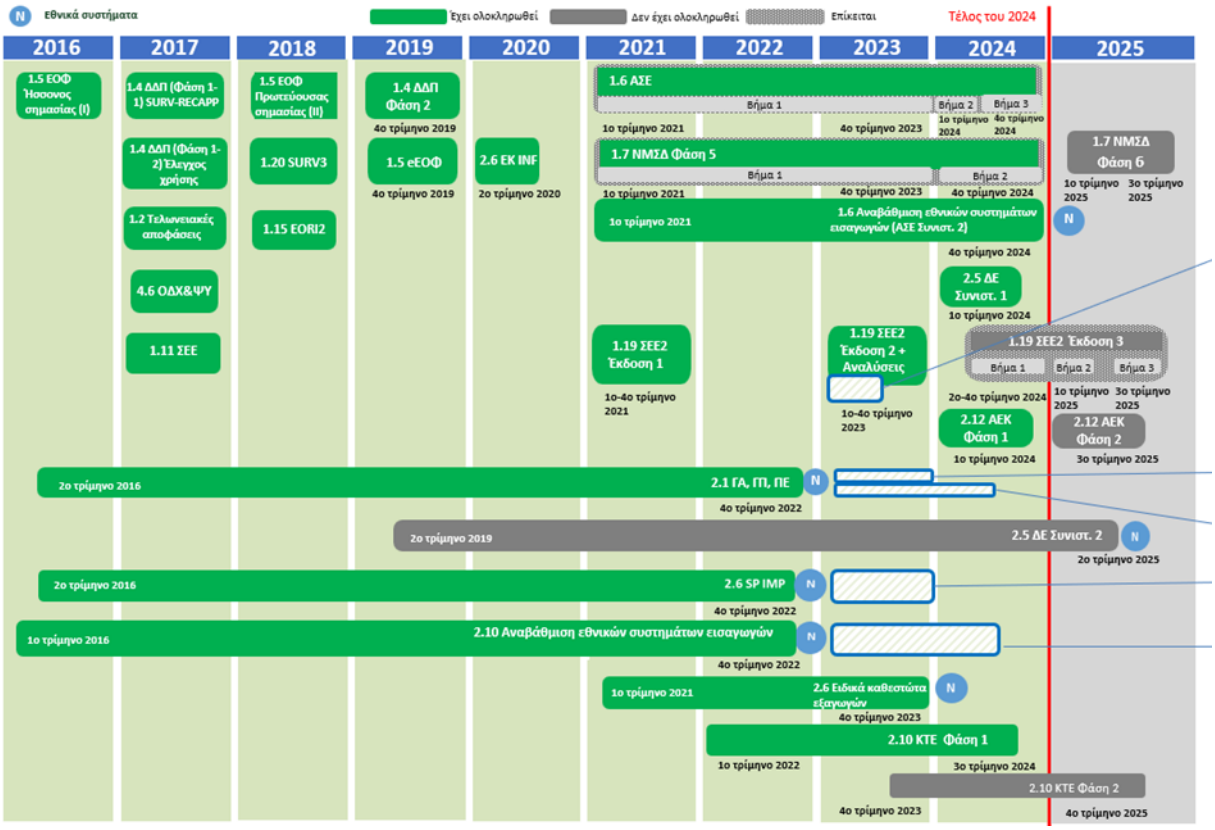
Κατά την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης, η Επιτροπή ανέλυσε διεξοδικά τα δεδομένα προόδου που συγκεντρώθηκαν το 2024 και διαπίστωσε ότι τα κράτη μέλη έχουν πραγματοποιήσει σημαντικά βήματα προόδου προς την επίτευξη του στόχου για το 2025. Χάρη σ' αυτή την από κοινού προσήλωση, σημειώθηκαν σημαντικά επιτεύγματα όσον αφορά το πρόγραμμα ψηφιακής υλοποίησης του ΕΤΚ το 2024, με την επιτυχή ανάπτυξη του συστήματος διαχείρισης εγγυήσεων (ΔΕ), καθώς και των συστημάτων ΣΕΕ2 – Έκδοση 3, ΑΕΚ – Φάση 1 και ΝΜΣΔ – Φάση 5.

Ωστόσο, παρά τα επιτεύγματα αυτά, ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθούν να πασχίζουν να τηρήσουν ορισμένες προθεσμίες για τα έργα, ιδίως για εκείνα που σχετίζονται με τον τομέα των εισαγωγών (ΕΣΕ, ΠΕ, ΚΤΕ) και τον τομέα των εξαγωγών (ΑΣΕ). Οι καθυστερήσεις που προκύπτουν σε ορισμένα κράτη μέλη έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, διότι περιορίζουν τα οφέλη και επισύρουν πρόσθετο κόστος για την Επιτροπή, για άλλα κράτη μέλη και για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεν έχουν εγκαταστήσει ακόμη τα αναβαθμισμένα ΕΣΕ, η Επιτροπή δεν λαμβάνει ακόμη όλα τα δεδομένα που χρειάζεται για να εκτελεί τα εποπτικά της καθήκοντα. Όσον αφορά τον ΚΤΕ, υπάρχει αντίκτυπος στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, δεδομένου ότι η ανάπτυξη και τα οφέλη για τις εταιρείες θα είναι διαθέσιμα μόνο εάν και τα δύο εμπλεκόμενα κράτη μέλη (εκεί όπου είναι εγκατεστημένη η εταιρεία και εκεί όπου η εταιρεία προσκομίζει τα εμπορεύματα) έχουν εγκαταστήσει την εθνική τους συνιστώσα ΚΤΕ. Όσον αφορά το ΑΣΕ, υπάρχει αντίκτυπος σε

άλλα κράτη μέλη, διότι η έμμεση εξαγωγή που αρχίζει σε ένα κράτος μέλος απαιτεί την επιβεβαίωση της εξόδου σε άλλο κράτος μέλος, ώστε οι εταιρείες να μπορούν να έχουν στη διάθεσή τους απόδειξη εξόδου για την επιστροφή του ΦΠΑ. Για τον λόγο αυτό, και τα δύο κράτη μέλη πρέπει να μπορούν να επικοινωνούν εντός του ίδιου συστήματος.

Εξακολουθεί να είναι απολύτως αναγκαία τόσο η συνέχιση των προσπαθειών όσο και η διάθεση των απαιτούμενων πόρων από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για την τήρηση της τελικής προθεσμίας του 2025, δεδομένου ότι η ύπαρξη περαιτέρω καθυστερήσεων θα συνεχίσει να έχει δευτερογενείς επιπτώσεις σε άλλα κράτη μέλη και θα διαταράξει το συνεκτικό επιχειρησιακό πλαίσιο που έχει ως στόχο να εξασφαλίσει ομοιόμορφα οφέλη για όλους τους οικονομικούς φορείς. Αυτό σημαίνει παρατεταμένη και αυξημένη ζήτηση πόρων για πρόσθετες δοκιμές συμμόρφωσης, συντονισμό και εκτεταμένη συντήρηση των συστημάτων εκ μέρους της Επιτροπής, των κρατών μελών και των οικονομικών φορέων. Επιπλέον, η ψηφιακή υλοποίηση του ΕΤΚ διαδραματίζει καίριο ρόλο για την προστασία των εσόδων και την καταπολέμηση του αθέμιτου ή παράνομου εμπορίου.

Σε σύγκριση με το 2023, οι προσπάθειες και τα αποτελέσματα των κρατών μελών έχουν πλέον ενταθεί, γεγονός που καταδεικνύει την ύπαρξη ενός ολοένα και πιο ποικιλόμορφου φάσματος προόδου καθώς πλησιάζουμε στο τελευταίο έτος υλοποίησης του ΕΤΚ. Η διαφοροποίηση αυτή υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη για την ανάληψη ενιαίας και άμεσης δράσης, ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης ψηφιακή μετάβαση σε όλα τα κράτη μέλη. Η διατήρηση της δυναμικής, η αντιμετώπιση των προβλημάτων και η τήρηση των προθεσμιών είναι καίριας σημασίας για τη διατήρηση της αδιάλειπτης συνέχειας των δραστηριοτήτων και τη στήριξη των οικονομικών φορέων κατά τη μετάβαση της Ένωσης προς ένα πλήρως ψηφιακό τελωνειακό περιβάλλον. Όπως απεικονίζεται στο διάγραμμα που ακολουθεί, έχουμε επιτελέσει ήδη πολύ μεγάλο όγκο εργασιών και το καταληκτικό έτος για την εγκατάσταση πλησιάζει.

Διάγραμμα 5 — Επισκόπηση προγραμματισμού

Το 2024 περίπου το 63 % των κρατών μελών αντιμετωπίζει προβλήματα με καθυστερήσεις όσον αφορά το ΚΤΕ – Φάση 1, ενώ αναφέρθηκαν λιγότερες καθυστερήσεις σε άλλες συνιστώσες, όπως το ΣΕΕ2 – Έκδοση 3 και το ΑΣΕ, καθεμία από τις οποίες δεν επηρεάζει ποσοστό πάνω από το 11 % των κρατών μελών. Οι διαφορές αυτές αντικατοπτρίζουν τα διαφορετικά επίπεδα ετοιμότητας και φανερώνουν ότι, χωρίς συνεχείς προσπάθειες, οι καθυστερήσεις θα μπορούσαν να επηρεάσουν το συλλογικό χρονοδιάγραμμα για την πλήρη υλοποίηση του ΕΤΚ έως το 2025.

Για να επιτευχθεί αυτό το κρίσιμο ορόσημο, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει τώρα να εστιάσουν ακόμη περισσότερο στα νομικά χρονοδιαγράμματα του ΠΕ του ΕΤΚ και να εντείνουν τη δέσμευσή τους για την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων αυτών. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή διατηρεί επίσημη αλληλογραφία με τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί στενά τη διαδικασία και να παρέχει στήριξη μέσω της συμμετοχής της τόσο σε επίπεδο προγραμμάτων όσο και σε επίπεδο έργων, η οποία θα συμπληρώνεται με διμερείς ανταλλαγές και συνεδριάσεις ολομέλειας με τα κράτη μέλη.